

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΑΛΗΡΩΤΕΑ

Εν Ἑλλάδι . . . Δρ. ν. 3—
Εν τῇ ἀλλοδαπῇ „ „ 3:50

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΙΜΑΤΑΙ

Λεπτῶν 15
29—Γραφεῖον ὁδ. Βουλῆς—29

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

καὶ περὶ τοῦ τρόπου δι' οὗ ἐπιτελεῖται ἄχρι
σήμερον ἐν Ἀνατολῇ.

Γάμος εἶνε, κατὰ τὴν Γραφὴν καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον, ἡ ἔνωσις ἀνδρὸς μετὰ γυναίκος. Ὅτε ὁ Θεὸς εἶπε, «δὲν εἶναι καλὸν νὰ ᾔηται ὁ ἄνθρωπος μόνος», Γέν. β'. 18, ὑπεσχέθη εἰς αὐτὸν τὴν βοήθειαν ἑνὸς μόνου βοηθοῦ, «θέλω κάμει, εἶπεν, εἰς αὐτὸν βοηθὸν ὅμοιον με αὐτόν». Τὴν εὐμενῇ ταύτῃ ὑπόσχεσιν ὁ Θεὸς ἐξετέλεσε ταχέως δημιουργήσας τὴν γυναῖκα, ἥτις ἔπρεπε νὰ προσκολληθῇ εἰς αὐτὸν διὰ τοῦ γάμου. Τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ Ἀδὰμ κατενόησε καὶ ἀνωμολόγησε δι' ἐκφραστικωτάτων λόγων· καὶ ἡ διακήρυξις αὐτοῦ κατενόηθη βεβαίως ὥς τις κανὼν διὰ τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ ἐν πάσῃ διαδοχικῇ γενεᾷ. «Διὰ τοῦτο θέλει ἀρῆσαι ὁ ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ θέλει προσκολληθῇ εἰς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ θέλουσιν εἶσθαι οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν». Γέν. β'. 24. Ταῦτα τὰ ῥητά, τὰ ὁποῖα εἰσι συντεταγμένα διὰ λέξεων ἐν ἐνικῷ ἀριθμῷ, ἀντίκεινται εἰς τὴν διάταξιν τῆς πολυγαμίας. Ὁ ἀρχικὸς διορισμὸς ἐπεκυρώθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν διὰ τούτων τῶν λέξεων: Οὐκ ἀνέγνωτε, ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρτεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπεν, «ἐνεκεν τούτου καταλήψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα· καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν»· ὥστε οὐκ ἔτι εἰσι δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. Ματθ. ιθ'. 4. Καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφον πρὸς τὰς ἐκκλησίας Θετικῶς ἐπιβεβαίωσεν τὸ αὐτό: «διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἔχέτω». Α'. Κορινθ. ζ'. 2. Ἀλλὰ καίτοι ὁ νόμος εἶνε οὕτω Θετικὸς, εἶνε βέβαιον ὅτι ἡ πολυγαμία εἰσέχθη ταχέως μετὰ τὴν δημιουργίαν. Ὁ Λάμεχ, εἰς τῶν ἀπογόνων τοῦ Κάιν, καὶ μόνον ὁ ἕκτος ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ, ἔλαβε δύο γυναῖ-

κας· αὐτὸς ἦτον πιθανῶς ὁ πρῶτος ὅστις ἐτόλμησε, τοιουτοτρόπως, νὰ παραβῇ τὸν νόμον τοῦ δημιουργοῦ αὐτοῦ. Αὕτῃ ἡ ἀδικαιολόγητος πράξις, καταγομένη ἀπὸ τοῦ προκατακλυσμιαίου κόσμου, φαίνεται ὅτι ἐγένετο πολὺ κοινὴ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν· διότι ἀναφέρεται ὡς πολὺ ἀξιοσημείωτον ὅτι ἡ Σάρρα, ἀπελπισθεῖσα ἀπὸ τοῦ τεκεῖν τέκνα, ἔλαβε τὴν δούλην αὐτῆς Ἀγαρ, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν εἰς τὸν σύζυγον αὐτῆς, διὰ τῆς ὁποίας ἐγέννησε τὸν Ἰσμαὴλ. Καὶ ὁ Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακώβ εἶχον ἀριθμὸν τινα γυναικῶν· καὶ εἶναι ἀναμφιβόλως μία ἐκ τῶν πράξεων τὰς ὁποίας ἠνέχθη ὁ Μωϋσῆς, καὶ διετηρήθη ὑπ' αὐτοῦ μεταξὺ τοῦ λαοῦ του, διὰ τὴν σκληρότητα τῆς καρδίας αὐτῶν, ἀπαγορεύσας μόνον τὸν μέγαν Ἀρχιερεᾶ νὰ ἔχη πλέον τῆς μιᾶς γυναικός.

Πᾶσα παράβασις τοῦ Θείου νόμου παρακολουθεῖται ὑπὸ τῆς ἀντιστοιχοῦσης τιμωρίας τῆς. Ἡ πολυγαμία ἀπεδείχθη, ἐν παντὶ αἰῶνι, καὶ ἐν πάσαις ταῖς χώραις ἔνθα αὕτη παρεισήχθη, γόνιμός τις πηγὴ κακοῦ. Ἡ ζηλεία καὶ αἱ πικραὶ ἐριδὲς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ Ἀβραάμ, καὶ τοῦ ἐγγόνου αὐτοῦ Ἰακώβ, αἱ ὁποῖαι ἀνεφύησαν ἐξ ἐκείνης τῆς αἰτίας, εἰσι καλῶς γνωσταί, καὶ ἔτι μᾶλλον ἀξιοθρήνητοι ἦσαν αἱ διχόνοιαι αἰτινες συνετάραξαν τὸν οἶκον καὶ ἐκλόνησαν τὸν θρόνον τοῦ Λαβίδ. Τοιαῦτα κακὰ εἰσι τὰ φυσικὰ καὶ ἀναγκαῖα ἀποτελέσματα τῆς πράξεως ταύτης, διότι ἡ πολυγαμία διαιρεῖ τοὺς πόθους τοῦ ἀνδρὸς καὶ, κατὰ συνέπειαν, παράγει ἀνιάτους ζηλοτυπίας καὶ ἐριδας μεταξὺ τῶν δυστυχῶν θυμάτων τῶν ἀσελγῶν ἐπιθυμιῶν του. Ἵνα ἐμποδίσῃ τὴν κατωκίαν του ἀπὸ τοῦ γενέσθου ἡ σκηνὴ ἀτελευτήτου συγχύσεως καὶ ταραχῆς, ἀναγκάζεται νὰ κυβερνᾷ αὐτὴν, ὡς ὁ ἀνατολίτης πολυγαμιστὴς εἰσέτι κάμνει μετὰ δεσποτικῆς ἐξουσίας, ἥτις ἐξαλείφει πάσας τὰς λογικὰς καὶ τὰς μᾶλλον προσφιλεῖς ἀναπαύσεις τῆς συζυγικῆς καταστάσεως. Ὁ σύζυγος εἶνε σκληρὸς καὶ ἀναίσθητος δεσπότης· ὁ δὲ γυναικωνίτης αὐτοῦ, σύμπλεγμά τι τρεμουσῶν δού-

λων. Τὰ τέκνα ἀσπάζονται μετὰ διακαοῦς ζήλου, ἀγνώστου εἰς ἐκεῖνα, τὰ ὅποια εὐρίσκονται εἰς ἄλλας περιστάσεις, τὸ συμφέρον τῆς ἰδίας αὐτῶν μητρός, καὶ θεωροῦσι τὰ τέκνα τῶν ἄλλων γυναικῶν ὡς ξένα καὶ ἐχθρούς. Θεωροῦσι τὸν κοινὸν αὐτῶν πατέρα μετ' ἀδιαφορίας ἢ τρόμου· ἐν ᾧ προσκολλῶνται εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν μητέρα μετὰ φιλοστόργων διαθέσεων, ὡς τὸν μόνον γονέα εἰς ὃν αἰσθάνονται οἰονδήποτε ἐνδιαφέρον, ἢ ἀπὸ τοῦ ὁποίου περιμένουσιν οἰανδήποτε πρόσφορον ἀνταπόδοσιν προσοχῆς καὶ ἀγαθότητος. Ἡ κατάστασις αὕτη τοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς προσκολλησεως διαβεβαιούται ὑπὸ παντὸς συγγραφῆς περὶ τῶν ἐθίμων τῆς ἀνατολῆς συγγράφαντος, καὶ ὑπὸ πολλῶν ῥητῶν τῆς Γραφῆς· «εἶναι ἀδελφός μου· ὁ υἱὸς τῆς μητρός μου», «ἀδελφοί μου, υἱοὶ τῆς μητρός μου ἦσαν, εἶπεν ὁ Γεδεών· ζῇ Κύριος, ἐάν ἠθέλετε φυλάξει τὴν ζωὴν αὐτῶν, ἐγὼ δὲν ἤθελον σᾶς θανατώσει». Κριτ. γ'. 19. Ἡ κατάστασις αὕτη τοσοῦτον ἐδείκνυσε τὴν θλίψιν τοῦ Δαβὶδ, ὥστε αὐτὸς ἔγεινε ξένος εἰς τὰ τέκνα τῆς μητρός του· «ξένος ἔγεινε εἰς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ ἀλλογενὴς εἰς τοὺς υἱοὺς τῆς μητρός μου!» Ψαλμ. ξθ'. 8. Ἡ ἐχθρὰ τῶν ἀδελφῶν του, αἱ σχέσεις τῶν ἄλλων γυναικῶν τοῦ πατρὸς του ἢ τῶν μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένων συγγενῶν του, ἕκαμον αὐτὸν ὀλίγον νὰ φροντίζῃ περὶ αὐτῶν. Ὁ αὐτὸς ὑπαινιγμὸς ἀπαντᾷ ἐν τῷ παραπόνῳ τῆς νύμφης. «Μὴ βλέπετε εἰς ἐμὲ, ὅτι εἰμαι μεμελανωμένη, ἐπειδὴ ὁ ἥλιος μ' ἔκαυσεν· οἱ υἱοὶ τῆς μητρός μου ὠργίσθησαν κατ' ἐμοῦ· μ' ἔβαλον φύλακα εἰς τοὺς ἀμπελώνας», Ἄσμα ἁσμάτων, α'. 6. Τὰ τέκνα μᾶς συζύγου μόλις λογίζονται τὰ τέκνα τῶν ἄλλων συζύγων ὡς ἀδελφούς καὶ ἀδελφάς· καὶ αὐτὰ μόλις αἰσθάνονται πλέον σέβας ἢ ὑπόληψιν πρὸς τὸν πατέρα των. Ὁ ἀνατολίτης πολυγαμιστὴς, συνεπεῖα τῆς παρὰ φύσιν ταύτης πράξεως ὀλίγον φροντίζει περὶ τινος προσβολῆς γενομένης κατὰ τοῦ πατρὸς του, ἀλλ' ἐκφράζει τὴν ὑπερβολικὴν ἀγανάκτησιν, ὅταν μία κέξις προφέρεται πρὸς ζημίαν τῆς μητρός του. Τὸ δυσφημίσαι ἢ ὑβρίσαι αὐτὴν λογίζεται ἡ ἐσχάτη προσβολὴ ἣν ὁ ἐχθρὸς του δύναται νὰ τῷ κάμῃ· καὶ θεωρεῖται τοιαύτη, ὥστε σπανίως ἢ οὐδέποτε λησμονεῖ αὐτήν. . . «Κτύπα, ἐξεφώνησεν εἰς παρωργισμένους Ἀφρικανὸς εἰς τὸν ἀντίπαλόν του, ἀλλὰ μὴ ὑβρίζῃς τὴν μητέρα μου».

Γαμικὰ συμβόλαια φαίνεται ὅτι ἐγίνοντο καὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι μετὰ μικρᾶς τελετῆς ἢ ἐθιμοτυπίας. Ὁ ἴδιος μνηστὴρ ἢ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐστελλεν ἀπεσταλμένον εἰς τὸν πατέρα τῆς γυναικὸς διὰ νὰ ζητήσῃ αὐτήν εἰς γάμον. Ὁ Ἀβραάμ ἔστειλε τὸν προῖστάμενόν ἐκ τῶν δούλων του μετὰ ἀξιολόγου συνοδείας καὶ πολυτίμων δώρων εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ναχάρ διὰ νὰ λάβῃ γυναῖκα διὰ τὸν υἱόν του Ἰσαάκ ἐκ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ. Ὁ πατὴρ τοῦ μνηστῆρος ἐνόησε ἐπεζῆται τὸ πρόσωπον τὸ ὅποιον εἶχεν ἐκλέξει διὰ γυναῖκα τοῦ υἱοῦ του· διότι ὁ Ἑμμὼρ ὁ πατὴρ τοῦ Σοχέμ ἐξῆλθε πρὸς τὸν Ἰακώβ διὰ νὰ ὁμιλήσῃ μετ' αὐτοῦ

περὶ τοῦ γάμου τῆς Δείνας μετὰ τοῦ υἱοῦ του, τοῦ κληρονόμου τοῦ οἴκου του καὶ τῆς ἐλπίδος τῆς οἰκογενείας του. Γεν. λδ'. 6. Ἐάν ἡ γυνὴ κατῴκει ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ πατρὸς αὐτῆς, οἱ γονεῖς συνεβούλευοντο, καὶ ἡ συγκατάθεσις των ἐδίδετο· ἀλλ' ἡ κόρη ἠρωτάτο ἐάν συνεφώνει εἰς τὴν πρότασιν. Ὁ δοῦλος τοῦ Ἀβραάμ ἐδήλωσε τὸν σκοπὸν τοῦ ταξιδίου του εἰς τὸν Βαθούλ καὶ τὸν Λάβαν, τὸν πατέρα καὶ τὸν ἀδελφόν τῆς Ρεβέκκας, καὶ ἐπεζήτησε τὴν συγκατάθεσιν των· καὶ ὅτε αὐτοὶ παρεδεξάντο τὴν αἰτησίαν του, εἶπον· «Ἄς καλῶμεν τὴν κόρην, καὶ ἂς ἐρωτήσωμεν τὴν γνώμην αὐτῆς. (Ἀκολουθεῖ).

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΦΡΟΕΒΕΛ

Συντόμως λίαν περὶ Φροβελιανῶν νηπιακῶν κήπων ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 9 τῆς 1 Μαΐου ε. ε. φύλλῳ τῆς Ἀθηναϊδος» πραγματευθέντες, καλὸν ἐθεωρήσαμεν ν' ἀναφέρωμεν σήμερον ὀλίγα τινα περὶ Φρειδερίκου Φρόβεελ, τοῦ ἱδρυτοῦ τῶν φερωνύμων αὐτοῦ νηπιακῶν κήπων καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν μεγαλειτέρων τῆς ἀνθρωπότητος εὐεργετῶν.

Ὁ Φρειδερίκος Φρόβεελ ἐγεννήθη τὴν 9/21 Ἀπριλ. 1782 ἐν Oberweisbach ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ τοῦ Schwarzburoj-Rudolstadt τῆς Θουριγγίας. Ὁ πατὴρ του ἐφημέριος ἐν τῇ ἐξοχῇ ἀνέθρεψεν αὐτὸν ἐν εὐλαβείᾳ καὶ χριστιανικῇ ἀρετῇ.

Νεώτατος ἔτι ὢν ὁ Φρειδερίκος ἔχασε τὴν μητέρα του, καὶ ἐστερήθη οὕτω τῶν περιθάλψεων ὡς καὶ τῆς τρυφεράς, συνετῆς καὶ ἀφωσιωμένης στοργῆς, ἥς ἡ παιδικὴ ἡλικία τοσαύτην ἔχει ἀνάγκην· ἀλλ' ἴσως ἡ περιστάσις αὕτη μάλιστα, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς πηγὴ τῆς ἀφοσιώσεως, μεθ' ἧς βραδύτερον ὑπερκαπίσθη τὸ ζήτημα τῆς διὰ τῶν μητέρων ἀγωγῆς τῶν παίδων· αἱ δ' ἐπισκέψεις, ἃς μετὰ τοῦ πατρὸς του ἐποίει ἐν ταῖς καλύβαις τῆς παροικίας, ἡ δυστυχία ἣν ἐν αὐταῖς ἀπῆντα, αἱ ποικίλαι οἰκογενειακαὶ σκηναι, εἰς ἃς παρευρίσκετο, συνετέλεσαν τὰ μέγιστα ν' ἀναπτύξωσιν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ νεανίου τὴν ἀγάπην τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τὸν πόθον τοῦ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν θεραπείαν τῶν δεινῶν, ἅτινα ἠδυνήθη οὕτω νὰ παρατηρήσῃ.

Ἐσπούδασεν εἰδικῶς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, τὰ μαθηματικά καὶ τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομίαν, ἀφ' οὗ δὲ διῆλθεν ἔτη τινα ἐν Ἑλβετίᾳ παρὰ τῷ Πεσταλότῳ, ἔλαβε μέρος εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς Γερμανικῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα ἐν τῷ τάγματι τοῦ στρατηγῶν Lutzow, διορισθεὶς ὅμως βραδύτερον ἐπιθεωρητῆς τοῦ ὀρυκτολογικοῦ μουσείου ἐν Βερολίνῳ, ἐγκατέλειψε μετ' οὐ πολὺ τὴν προσοδοφόρον ταύτην θέσιν, προτιμών, καὶ μετὰ πικρῶν στερήσεων ἀκόμη, ν' ἀφιερώσῃ ὅλον τὸν καιρὸν του εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῆς ιδέας, ἣν πάντοτε εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν, τῆς τελειοποιήσεως δηλ. τῆς τῶν παίδων ἀγωγῆς, ἣν ἐθεώρει ὡς ἀφετηρίαν τῆς ἀναγεννήσεως τῶν ἀνθρώπων.

Ἰδρύσας τὸ πρῶτον κατὰστημά του ἐν Keilhau,